

Zivis «vārās», sumbri slīkst

Latvijas Avīze, 07/07/2008, Sarmīte Pujēna, lpp.: 5, rubrika:

Zivis «vārās», sumbri slīkst

Trūkst vienprātības Papes ezera apsaimniekošanā

■ SARMĪTE PUJĒNA

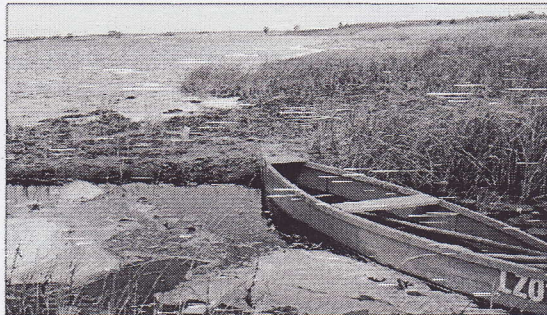
"Gadu gadiem esam zinājuši, kas jādara, nu pēkšņi vairs nezināsim!" sūstis Rucavas pagasta padomes priekšsēdētājs Viktors Čamanis. "Ko viņi tur lieti? Kāpēc aiztiek? Es ceru, ka pēc šī skandāla savu degunu viņi tur vairs nebūzīs!"

"Viņi" ir Zemkopības ministrijas pakļautībā esošā Meliorācijas departamenta būvzinieceris Imants Rožkalns, kura ziņa ir Papes ezera podderu saimniecība, un Pasaules dabas fonda Dabas attīstības programmas direktors Ints Mednis, kura pienākums ir rūpēties par Papes dabas parka savvaļas dzīvnieku labošanu. Papes ezera apkaimes plavim pārplūstot, sumbri ganības mēd pārveršies purvā, un tieši tāpēc liele dzīvnieki kopš 2006. gada rudens jau vairākkārt izlauzušies no sava aploka. Pedejo reizi ziņas par sumbru brīvību bija dzirdamas šā gada martā. Lai pasargātu dzīvniekus, I. Mednis mājā sāka atvērt slūžas, kas ezeru savieno ar jūru. Diemžēl sekotais sausums paveica to, ka ezera līmenis īsā laikā nokritās vairāk nekā nepieciešams, un, kā izteicās Viktors Čamanis, zivis sāka "vārīties". Tas, protams, satrauca zvejniekus, kuru pusē ir arī pagasta pašvaldība – tiepat nikns kā V. Čamanis ir arī viņa vietnieks Jānis Bārdulis un deputāts Jānis Kairis.

Par slūžu atvēršanu šopavasar Ints Mednis saka: "Pēc tam kad vismaz četrām amatpersonām bija zvanijis un teicis, ka var noplūst Papes ceļš un apvedkanāls, bet nevienas neregēja, pieņemu lēmumu slūžas atvērt." To neiznāca neesot bijis viegli izdarīt – slūžas bijušas pamatīgi ierūsējušas. Bez tam atklājies, ka tās pamatīgi bojātas un apmēram 20 procenti ūdens tīk un tā plūst cauri. Tādas slūžas esot, kopš tās sabojāja 2001. gada janvāra vētru. "Nekorekti bija taisīti brēķi, ja skaidri redzams, ka ar tādām slūžām noturēt ūdens līmeni tīk un tā nebūtu varējusi", uzskata I. Mednis. To, ka ne tikai slūžas nekam vairs neder, bet arī apvedkanāli ir aizsērējuši, apstiprina arī Zemkopības ministrijas Nekustamo īpašumu meliorācijas departamenta vadītājs Edgars Griķītis.

Noteikumus neatzīst

Ints Mednis pastāv uz to, ka pašvaldība ezera lietu "mitoloģizē", jo nevēlas paskatīties tālāk par vienas grupas (zvejnieku) interesēm. Tieši tāpēc Rucavas pašvaldība pēdējos septiņus astoņus gadus vispār neesot slūžas cīlājuši un, piemēram, perrūden ūdens līmenis pārsniedz atļauto vairāk nekā par

SARMĪTES PUJĒNAS FOTO

Papes ezera piekrastes mitrājos atrodas vismaz 43 Latvijas Sarkanajā grāmatā ierakstītas augu un vismaz 15 Eiropas Sarkanajā grāmatā ierakstītas putnu sugas.

19. gs. tika izrakts kanāls, kas savieno Papes ezeru ar jūru. Slūžas ir bojātas un būtu jāpārbūvē.

metru. Slūžu apsaimniekošanas un ekspluatācijas noteikumi skaidri nosaka, kādām jābūt ūdens līmenim ezera, proti, 0,2 – 0,3 metri. Pašvaldībā tas nepatīk. "Ja būs tā, kā grib Rožkalns un Mednis, tad zivju nebūs un ar laivām ezerā braukt arī nevarēs", uzskata V. Čamanis.

Taču noteikumus poti Rucavas pagasta padome apstiprinājusi tūlīt pēc jauno slūžu uzbūvēšanas 1997. gadā, kad, pēc E. Griķīša sacīta, ministrija slūžas nodevusi pagastam. Bijis arī pagasta padomes lēmums, ka pašvaldība appemas apsaimniekot slūžas. Pašreizējais pagasta priekšnieks gan neko par tādām noteikumiem nebija dzirdējis, bet viņa vietnieks un priekštecis šajā amatā raustīja plecus un plātīja rokas, izvairīgi bildzams: "Jāskatās, kur tie papīri ir un kas tajos rakstīts."

Sava taisnība acimredzot ir kā vieniem, tā otriem. Bet ir vēl arī trešie – putni. Kā zināms, Papes ezers ir Eiropas nozīmes putnu ligzdošanas vieta, un tieši tā ir šā ezera prioritāte. Dzirdēju viedokli, ka aizsargājamiem putniem labāk patīk šāds ezers, kad viegli tīk pie ūdensaugiem, diemžēl to izmanto arī nekaunīgās kaijas, kas zvejnie-

kiem no degungala nocel prāvus līgus. Sava veida kuriozs ir fakts, ka zivis mirst un tiek zagtas... plavā, jo tur nokļuvušas un iznārojušas brēdī, kad ezers bijis pārplūdis. Ūdens līmenim kritoties, zivis palikušas lamatas – selelā peļķe ezeram pieguļošajās plavās.

Jāskatās kopumā

Klausoties satraukto zvejnieku, pašvaldības pārstāvju un speciālistu teiktajā, neskaidrs palika tikai viens jautājums – kurš uzņemties atbildību? Valdība pērnajā decembrī ezeru nodevusi Vides ministrijai, kura gan joprojām nav to ierakstījusi zemesgrāmatā uz sava vārda. Slūžas, kas šobrīd sacelstajā jergā spēlē galveno lomu, jo to regulēšanai vajadzētu ietekmēt ezera ūdens līmeni, atrodas Rucavas pagasta teritorijā un arī pieder pagastam, kaut nav ierakstītas zemesgrāmatā. Savukārt ar ezeru saistītā meliorācijas sistēma – apvedkanāls un polderi – ir Zemkopības ministrijas ziņā. Ar vārdu sakot, kā teica Nicas pagasta padomes priekšsēdētājs Agnis Petermanis, "nav kas pārrēd situāciju kopumā". Starp citu, kā sacīja E. Griķītis, šāda situācija nav

PAPES EZERS

- 12 km² liels, 0,3 m dziļš, piekrastes iegurveidē ezers ar 40,4 km garu krasta līniju;
- 2003. gadā ligzdojošu un mitrējamo putnu aizsardzībai izveidotā Papes dabas parka kodols;
- kopumā Papei Konstatētas 278 putnu sugas;
- tuļdenos rokstošiem gājputniem un skopāru kā migrācijas ceļu izmanto jēru par Papes ezeru un jēru;
- «vārā tēti» Paurupe un Līgupe.

nistrijas un citus.

A. Petermanis arī apņēmies rakstīt vēstuli Ministru kabinetam ar ierosmi veidot speciālu institūciju ezera apsaimniekošanai. Tas būtu jā dara Vides ministrijai, kuras ziņā ezers nodots, bet, ja reiz tā nav varējusi atrast 23 000 latu, lai ezeru ierakstītu zemesgrāmatā, kur tā pems naudu apsaimniekošanai? Nicas pašvaldība arī būtu gatava veidot šādu institūciju – ar noteikumu, ka valdība to finansēs. Bet, ja valdība nedod naudu Vides ministrijai, vai tā dos Petermanim? Tomēr nesakārtoto īpašumu lietu dēļ bez valdības palīdzības šā vai tā nekāda radikāla rīcība nebūs iespējama, uzskata arī I. Mednis. Vien pagaidu risinā-

jumi, pie kuriem jau ķēries Rucavas pašvaldība, udberot valniti, kas caurajam slūžam kaut nedaudz palīdz aizzurēt ezera ūdeņus. I. Mednis domā, ka, ņemot vērā ārkārtas situāciju, Ministru kabinets tomēr varētu pieņemt lēmumu atļaut būvēt pārgāzi, jo slūžas tīk un tā problēmu neatrisināšot.

Vides ministrijas Dabas aizsardzības departamenta aizsargājamo teritoriju nodaļas vadītāja vietniece Inga Belasova apstiprina, ka "diemžēl finanšu līdzekļu neekstamā īpašuma ierakstīšanai zemesgrāmatā nav. Un ticamāk, ka nebūs arī nākamajā gadā."

Viņa arī norāda, ka daudzās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (IADT), kurām nav savas administrācijas, ar teritorijas apsaimniekošanu saistīti jautājumi nav atrisināti. Vides ministrija ir izveidojusi darba grupu Eiropas nozīmes IADT "Natura 2000" apsaimniekošanai, lai risinātu jautājumus par iespējamo sadarbību ar vietējam pašvaldībām. "Viens no darba grupas uzdevumiem ir apzināt problēmas aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanā un sagatavot priekšlikumus to risināšanai," pibēlbi I. Belasova.